

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Okresní soud v Bruntále rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Mrkalovou ve věci

žalobkyně: [osobní údaje žalobkyně]

proti

žalovanému: [osobní údaje žalovaného]

o výživné neprovdané matky

takto:

- I. Žalovaný je povinen platit žalobkyni výživné ve výši 1 000 Kč měsíčně v období od [datum] do [datum], a to vždy každého prvního dne v měsíci předem k rukám žalobkyně.
- II. Dluh na výživném za období od [datum] do [datum] ve výši 11 429 Kč, jakož i výživné dospělé od [datum] do konce měsíce, v němž rozsudek nabude právní moci, je žalovaný povinen zaplatit žalobkyni v 500 Kč měsíčních splátkách, přičemž první splátka je splatná do 3 dnů od právní moci rozsudku a potom vždy každého prvního dne v měsíci předem společně s běžným výživným k rukám žalobkyně, až do úplného zaplacení, pod ztrátou výhody splátek.
- III. Žaloba na stanovení vyživovací povinnosti žalovanému pro žalobkyni ve výši dalších 1 000 Kč měsíčně v období od [datum] do [datum] se zamítá.
- IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- V. Žalovaný je povinen zaplatit České republice – Okresnímu soudu v Bruntále soudní poplatek ve výši 500 Kč, a to do 3 dnů od právní moci rozsudku

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje Markéta Janíková.

1. Žalobkyně se žalobou podanou u Okresního soudu v Opavě dne [datum] domáhala stanovení výživného pro neprovdanou matku ve výši 2 000 Kč měsíčně, které by byl žalovaný povinen hradit žalobkyni od [datum]. Svou žalobu odůvodnila tím, že žalovaný je otcem jejího dítěte [jméno] [celé jméno žalovaného], narozeného dne [datum], za žalovaného není žalobkyně provdána, přičemž žalovaný nepřispěl na výživné žalobkyně po narození dítěte žádnou finanční částkou. Jelikož žalobkyně pobírá pouze rodičovský příspěvek, nepostačují jí tyto finanční prostředky na pokrytí základních životních potřeb. Žalobkyně má za to, že aktuální příjem žalovaného, který představuje asi 20 000 Kč měsíčně, mu umožňuje platit žalobkyni požadované výživné.
2. Žalovaný se ve věci nevyjádřil a proti uplatněnému nároku nevznesl žádné skutkové ani právní námítky.
3. Soud nařídil první jednání ve věci dne [datum], o jehož odročení žalobkyně požádala dne [datum] z důvodu nemoci syna, když soud vzhledem ke krátkému časovému úseku žádosti o odročení jednání před termínem jeho konání, neměl možnost důvody žádosti o odročení u žalobkyně ověřit. Žalobkyně ani dodatečně důvod své žádosti o odročení jednání žádným způsobem nedoložila. Soud nařídil další jednání dne [datum], přičemž soud telefonicky dne [datum] kontaktoval žalovaný, který požádal o odročení jednání ze zdravotních důvodů, které nijak nespécifikoval, a současně soudu sdělil, že žalobkyně má údajně opět nemocného syna. Totožnost volajícího nemohl soud žádným způsobem ověřit, rovněž ani následně nebyla ze strany žalovaného doložena opodstatněnost žádosti o odročení jednání. Soud při jednání dne [datum] tuto telefonickou žádost žalovaného zamítl, neboť žádost nepovažoval za důvodnou ani včasnou. Současně soud přihlédl k tomu, že u jednání v opatrovnické věci žalovaný sdělil, že od února 2022 bude pracovat v Německu, možná až na období 1 roku. Za této situace dospěl soud k závěru, že byly splněny předpoklady pro projednání žaloby dne [datum] s odkazem na ustanovení § 101 odst. 3 a § 119 odst. 1 občanského soudního řádu (dále jen o. s. ř.).
4. Z výpisu z živnostenského rejstříku žalovaného, z údajů Finančního úřadu [obec] za zdaňovací období 2020 u žalovaného, z platebního rozpisu Úřadu práce, pracoviště [obec] u žalobkyně ze dne [datum], ze sdělení Úřadu práce [obec] ze dne [datum], ze seznamu vyplacených dávek žalobkyni, z rozsudku Okresního soudu v Bruntále č. j. 0 P 291/2012-360, 24 P a Nc 236/2019 ze dne 25. 11. 2019, z návrhu na svěřeni nezl. [jméno] [celé jméno žalovaného] do výchovy manželů [příjmení] ze dne [datum], z návrhu na úpravu poměrů k nezletilému dítěti ze dne [datum], ze záznamů z centrální evidence obyvatel týkajících se žalobkyně a žalovaného má soud za prokázané, že žalobkyni se dne [datum] narodil syn [jméno] [celé jméno žalovaného], kdy otcovství žalovaného k tomuto dítěti bylo určeno souhlasným prohlášením rodičů. Žalobkyně má kromě nezletilého [jméno] [celé jméno žalovaného] další 3 děti, a to [jméno] [celé jméno žalovaného] narozeného v roce 2011, [jméno] [příjmení], narozeného v roce 2008 a [jméno] [příjmení], narozeného v roce 2005. Žalovaný je otcem dvou dětí, a to [jméno] a [jméno] [příjmení]. Žalovaný je osobou samostatně výdělečně činnou, přičemž za zdaňovací období roku 2020 činil základ daně 171 877 Kč, což představuje 14 323 Kč měsíčně. Ze zprávy Úřadu práce ČR, kontaktní pracoviště [obec], vyplývá, že žalobkyně po narození syna [jméno] pobírá rodičovský příspěvek ve výši 10 000 Kč měsíčně a dále pobírá přídavky na děti, a to na [jméno] [příjmení] ve výši 700 Kč měsíčně, na [jméno] [příjmení] ve výši 610 Kč měsíčně a na [jméno] [celé jméno žalovaného] ve výši 500 Kč měsíčně. Dále v období od ledna 2021 do září 2021 byly žalované vypláceny dávky – příspěvek na bydlení v průměru od 4 500 Kč do 5 200 Kč měsíčně a dále v měsících květnu, červnu a červenci 2021 příspěvek na živobytí ve výši 1 697 Kč měsíčně. Z rozsudku Okresního soudu v Bruntále ve věci 0 P 291/2012 z 25. 11. 2019 má soud za prokázané, že nezletilý [jméno] [celé jméno žalovaného] byl svěřen do péče své babičky, [jméno] [příjmení], přičemž matce bylo stanoveno výživné ve výši 1 000 Kč měsíčně a otci – žalovanému, výživné ve výši 2 500 Kč měsíčně.

5. Ze spisu Okresního soudu v Bruntále sp. zn. 0 P 291/2012 týkající se úpravy rodičovské odpovědnosti k nezletilým dětem [jméno] a [jméno] [příjmení] má soud za prokázané, že v dané věci se uskutečnilo jednání dne [datum], v němž byla řešena úprava rodičovské odpovědnosti k nezletilému [jméno] [celé jméno žalovaného]. U tohoto řízení byli vyslechnuti oba rodiče nezletilého, když v případě matky – žalobkyně byly zjištěny v zásadě shodné skutečnosti jako ze zpráv v daném řízení s tím, že aktuálně činil příspěvek na bydlení 5 400 Kč měsíčně. Z výpovědi žalovaného v opatrovnickém řízení má soud za prokázané, že má pouze vyživovací povinnost k synům [jméno] a [jméno] [příjmení]. V současné době bydlí u svého bratra [jméno] [celé jméno žalovaného], kterému nepřispívá na bydlení. Žalovaný je osobou samostatně výdělečně činnou a podniká jako fyzická osoba v oblasti stavebnictví. V roce 2021 dosahoval příjmů ve výši přes 23 000 Kč měsíčně čistého. Žalovaný hradí sociální a zdravotní pojištění ve výši asi 4 000 Kč měsíčně, neboť má na těchto pojištěních dluh. Dále platí v souvislosti se svou podnikatelskou činností náklady na materiál ve výši 2 000 Kč - 3 000 Kč měsíčně. Od února 2022 má žalovaný úmysl pracovat v Německu se skupinou dalších OSVČ. Má vyřízené pracovní povolení a bude zde pracovat nejméně 3-4 měsíce. Jeho výdělek by se měl pohybovat ve výši asi 10 EUR na hodinu, kdy každý den by měl odpracovat [číslo] hodin, asi 20 dnů v měsíci. Pokud to bude možné, má žalovaný záměr v Německu pracovat celý rok. Žalovaný je nemajetný, zdravý, byl odsouzen za zanedbání povinné výživy k nezletilému [jméno], přičemž do dubna 2022 musí uhradit babičce nezletilého dlužné výživné ve výši 49 000 Kč. U předmětného jednání dne [datum] soud rozsudkem svěřil nezletilého [jméno] do péče matky a otci stanovil výživné ve výši 2 000 Kč měsíčně s účinností od [datum], výživné ve výši 2 500 Kč pro nezletilého [jméno] ponechal žalovanému v nezměněné výši. Matce se snížilo výživné pro nezletilého [jméno] z částky 1 000 Kč na částku 800 Kč s účinností od [datum]. Proti vyhlášenému rozsudku se účastníci vzdali práva odvolání.

6. Podle § 920 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen o. z.), není-li matka dítěte provdána za otce dítěte, poskytne jí otec dítěte výživu po dobu dvou let od narození dítěte a přispěje jí v přiměřeném rozsahu na úhradu nákladů spojených s těhotenstvím a porodem. Povinnost k úhradě nákladů spojených s těhotenstvím a porodem vznikne muži, jehož otcovství je pravděpodobné, i v případě, že se dítě nenarodí živé.

7. Podle § 922 odst. 2 o. z., výživné pro neprovdanou matku a úhradu nákladů spojených s těhotenstvím a porodem lze přiznat i nazpět, nejdéle však dva roky ode dne porodu. Pro určení rozsahu výživného jsou rozhodné odůvodněné potřeby oprávněného a jeho majetkové poměry, jakož i schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného.

8. Podle § 913 odst. 2 o. z., při hodnocení schopností, možností a majetkových poměrů povinného je třeba také zkoumat, zda se povinný nevzdal bez důležitého důvodu výhodnějšího zaměstnání či výdělečné činnosti nebo majetkového prospěchu, popřípadě zda nepodstupuje nepřiměřená majetková rizika. Dále je třeba přihlídnout k tomu, že povinný o oprávněného osobně pečuje, a k míře, v jaké tak činí; přihlídně se popřípadě i k péči o rodinnou domácnost.

9. Obecně lze v případě nároku na výživné a úhradu nákladů neprovdané matky konstatovat, že uvedený nárok lze uplatnit jen žalobou podanou oprávněnou osobou ve sporném řízení, k němuž je aktivně legitimována matka dítěte, která není za otce dítěte provdána. Určení otcovství povinného musí být prokázáno souhlasným prohlášením rodičů dítěte podle § 779 o. z., případně na základě soudního rozhodnutí v souladu s § 783 o. z. Základním předpokladem pro vznik práva na výživu neprovdané matky je skutečnost, že v důsledku těhotenství, narození dítěte a následně z důvodu péče o novorozence, došlo ke snížení příjmů matky, k poklesu jejích pracovních příležitostí a flexibility realizovat pracovní cesty, přesčasy, noční či lépe placenou práci a podobně. Je na otci dítěte, aby v rámci rodinné solidarity dané existencí společného dítěte, se přiměřeně podílel na výživě matky a její snížené příjmy do určité míry kompenzoval. Pro posouzení majetkové situace matky dítěte je třeba rozlišovat mezi dávkami z pojistných systémů (například peněžitá pomoc v mateřství) či dávkami z nepojistných systémů, mezi které například patří dávky v hmotné nouzi

jako příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc. V tomto případě je nutné zdůraznit, že vyživovací povinnost dle občanského zákoníku předchází právu na dávky z nepojistných systémů, což znamená, že při stanovení rozsahu přiměřeného výživného pro neprovdanou matku soud přihlíží pouze k dávkám z pojistných systémů. Při stanovení samotné výše výživného je nutné vycházet především z obecných kritérií zakotvených v § 913 občanského zákoníku, to je z možností a schopností povinného s přihlédnutím k jeho majetkovým a osobním poměrům, ale i z rozsahu a odůvodněných potřeb oprávněné - žalobkyně. Pokud se týká požadavku na zajištění přiměřené výživy neprovdané matky, by výživné mělo být stanoveno v takovém rozsahu, aby z něj mohly být uspokojovány alespoň odůvodněné potřeby neprovdané matky v přiměřeném rozsahu. V této souvislosti je nutné konstatovat, že matka dítěte nemá v zásadě nárok na stejnou životní úroveň jako otec jejího dítěte. Právo na výživné je limitováno dobou dvou let od narození dítěte, kterou zákon považuje za dobu maximální. Žaloba musí být podána do dvou let od porodu, jak to vyplývá z ustanovení § 922 odst. 2 o. z. Jelikož maximální doba poskytování výživného je poměrně dlouhá, není vyloučeno, že při změně poměrů lze novým rozhodnutím upravit či zrušit výživné stanovené soudem. V této souvislosti soud považuje za nutné doplnit, že za náklady matky spojené s těhotenstvím a porodem nelze považovat zakoupení jakýchkoliv věcí pro nezletilé dítě (například oblečení, výbavička, postýlka, hygienické potřeby apod.), neboť se jedná u práva dítěte a tyto nároky je nutno uplatnit v rámci výživného na dítě.

10. V konkrétní věci soud dospěl k závěru, že žalobkyně i žalovaný jsou ve věci legitimováni, neboť žalobkyně je matkou dítěte, jehož otcem je žalovaný, přičemž jeho otcovství bylo určeno souhlasným prohlášením rodičů. Žalobkyně uplatnila nárok na přiznání výživného pro svou osobu ode dne [datum], kdy soud je v tomto směru vázán rozsahem uplatněného nároku ze strany žalobkyně. Jelikož lze výživné přiznat jen za dobu dvou let od narození dítěte, zabýval se soud nárokem žalobkyně na stanovení výživného ve výši 2 000 Kč za období od [datum] do [datum], kdy uplyne lhůta 2 let od narození nezl. [jméno].

11. V konkrétním případě bylo prokázáno, že žalobkyně je s nezletilým [jméno] od [datum] řešena pouze rodičovským příspěvkem ve výši 10 000 Kč, jinak pobírá přídavky na děti, což jsou finanční prostředky určené pro nezletilé děti, a dále je řešena dávkami z nepojistných systémů (příspěvek na živobytí a na bydlení), k nimž se při stanovení výživného nepřihlíží. Žalovaná má 4 děti, přičemž nezletilý [jméno] byl svěřen do péče jeho babičky a žalované bylo s účinností od [datum] sníženo výživné na nezl. [jméno] na částku 800 Kč měsíčně. Jiné příjmy žalobkyně nemá. Žalovaný je osobou samostatně výdělečně činnou, jehož příjem se v období 2020 2021 pohyboval minimálně ve výši 20 000 Kč čistého měsíčně, což jsou příjmy, které připustil sám žalovaný, ačkoliv neodpovídají údajům z daňového přiznání žalovaného za rok 2020. Žalovaný u jednání v opatrovnickém řízení uvedl, že platí na sociální a zdravotní pojištění částku asi 4 000 Kč měsíčně, dále má náklady na materiál ve výši 2 000 Kč - 3 000 Kč měsíčně, platí výživné na nezletilého syna [jméno] ve výši 2 500 Kč měsíčně a na nezletilého [jméno] ve výši 2 000 Kč měsíčně. Rovněž má dluh na výživném ve výši 49 000 Kč, který by měl uhradit do konce dubna 2022. Žalovaný uvedl, že od února 2022 bude pracovat v zahraničí, přičemž je reálné, že zde bude pracovat několik měsíců, možná i celý rok. Předpokládaný výdělek žalovaného při hodinové sazbě 10 EUR, minimální pracovní době 8 hodin denně po 20 dnů v měsíci, pak bude představovat asi 40 000 Kč čistého měsíčně. Tohoto výdělku však žalovaný prozatím nedosahuje a soud při rozhodování o výši výživného vycházel z dosavadního prokázaného příjmu žalovaného. Pokud soud odečetl od příjmu žalovaného jeho nejnětější měsíční výdaje, tedy částku 11 500 Kč (4 000+3 000+2 500+2 000) a dále přihlédl k tomu, že žalovanému musí zůstat na obnovu jeho pracovního potenciálu náklady na úhradu stravy, bydlení a podobně, pak dospěl soud k závěru, že aktuální finanční poměry žalovaného umožňují hradit žalobkyni s účinností od [datum] do [datum] výživné ve výši 1 000 Kč měsíčně.

12. Vzhledem k výše uvedenému soud žalobě vyhověl jen částečně a stanovil žalovanému povinnost platit žalobkyni výživné ve výši 1 000 Kč měsíčně v období od [datum] do [datum], a to vždy každého prvního dne v měsíci předem k rukám žalobkyně.

13. Pokud se týká dlužného výživného za období od [datum] do [datum], bylo stanoveno ve výši 11 429 Kč. Za období od [datum] do [datum] činí dluh 429 Kč (1 000 Kč: 28 dny x 12 dnů = 429 Kč), za období od [datum] do [datum] dluh představuje 11 000 Kč (11 měsíců x 1 000 Kč), celkem 11 429 Kč (429 Kč + 11 000 Kč).

14. Současně soud zamítl žalobu na stanovení výživného v rozsahu dalších 1 000 Kč měsíčně od [datum] do [datum], neboť v tomto rozsahu neshledal nárok uplatněný žalobkyní za důvodný, a to především s přihlédnutím k majetkovým poměrům žalovaného.

15. O nákladech řízení rozhodl soud dle § 142 odst. 2 o. s. ř., přičemž přihlédl k tomu, že žalobkyně byla jen do části uplatněného nároku úspěšná, přičemž v části nároku byla žaloba zamítnuta. Účastníkům současně žádné prokazatelné náklady řízení nevznikly.

16. O lhůtě k plnění ve výroku II. rozsudku rozhodl soud dle § 160 odst. 1 o. s. ř. a stanovil žalovanému povinnost zaplatit dlužné výživné v pravidelných splátkách po 500 Kč měsíčně, společně s běžným výživným, až do úplného zaplacení, pod ztrátou výhody splátek. Výši splátek soud považuje za přiměřenou vzhledem k rozsahu dlužného výživného i současným aktuálním finančním možnostem žalovaného.

17. O povinnosti žalovaného zaplatit soudní poplatek rozhodl soud podle § 2 odst. 3, § 4 odst. 1, § 7 odst. 1 a § 11 odst. 2 písm. f) zákona č. 549/1991 Sb., kdy žalobkyně je ze zákona osvobozena od poplatkové povinnosti a za té situace zaplatí podle výsledku řízení poplatek nebo jeho odpovídající část žalovaný, nemá-li proti navrhovateli právo na náhradu nákladů řízení, případně nebyl-li od poplatku osvobozen. Dle položky 17 sazebníku soudních poplatků činí poplatek do částky 50 000 Kč částku 500 Kč. Splatnost poplatku vyplývá z § 7 odst. 1 citovaného zákona.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení, písemně, dvojmo ke Krajskému soudu v Ostravě prostřednictvím Okresního soudu v Bruntále.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněná podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Bruntál 25. ledna 2022

JUDr. Marcela Mrkalová v. r.
samosoudkyně